

GÜLERYÜZ

Devlet Gazetesi

Yıl 1 sayı 4 25/7/1953

Cumartesi günleri çıkar, Siyasi, Mizahi, Edebi haftalık halk gazetesi Fiyat: 5 Kuruştur

Demokratların Siyaseti

Her ne kadar Demokratlar hakkında ileri geri söyleniyor ve hattâ Korye asker göndermekle İnönü siyasetini gölgede bırakmış görünüyorsa da, bunlar İnönü kadar harpçi değillerdir. İnönü fırsat bulamadığı için harbe girmemiştir. Yoksa çoklarının iddia ettiği gibi bu harpten Türkiyeyi kurtarması onun hiç de kıymet tarafını teşkil etmez. Almanlara karşı sembolik harp Türklüğe yakışmaz bir haldir. O silâhlı bir harbe girseydi bugün memleket daha demokrat ve halkı verenden, sınırlar hastalığından kurtulmuş, sıhhatli olacaktı.

İnönü kendinin dünya sulhunda bir yara olduğunu bildiği için çekilmiştir. Hemen her memleket Amerika kendisi yardım teklif ettiği halde İnönü Amerikadan yardım kusurlarını örtmek için kendisi istemiştir. Bu da onların bize en az yardım yapılmasına sebep olmuştur.

Evvelâ bir sürü kazalara sebep olan eski püskü tazyareleri vermekle işe başlamıştır. Amerikanın Türkiyeye iktisadi yardımına gelince; bir sürü gayretlerden sonra elde edilen istikrazlardan memleketimiz için pek de ekonomik olmayan bir faiz yükünü ortaya çıkacaktır.

Amerika bir tüccar gibi değil de o eski bildiğimiz insanîyet namına dün yaya elini uzatan Amerika halinde olsaydı onu kimse tenkit etmeden kucaklarında. Bizim askeri yardımlar için bir diyeceğimiz yok. Bu bir dünya tevazü ve manevrasidir. Silâhlanmak muhakkak harp demek değildir.

İmdi; her şeyden evvel halkımızın refahı mevzu bahisdir. Filvaki bir miktar dünya bankasından bazı kapitalistlere ikrazlar memleketimizde fabrikalar açılmıştır ve bunlar halka bazı iş sahaları açmışlardır. Fakat makinenin ziraate sokulması köylerden şehirlere akın eden halkın sebebiyet verdiği işsizlik yanında bunlar devde kulak kalmaktadır. Sonra harp sonrası dünya halkı arasında halkımızın da refaha susaması yeni yeni ihtiyaçlar duyması, uyanması ve bunun yanında küçük bir zümre müstesna bu ihtiyaçlarının tatmininde küçüklük çekmesi onun gayri memnun durumunun başka izahlarından biridir.

Amerika milyarları Pasifikte birer ada satın alabilirler, fakat dünyayı satın almağa paraları yetmez. Onun için Türkiye mecburur halkının refahını sağlamak için müsavi ve müstakil şartlar altında dünya ile ticaret yapmağa ve bu arada komşu Rusyanın teklif etmekte olduğu ticari münasebetlerde demokratların bu devletle bir geçmişliği olmalarından iyi neticeler vermesi beklenebilir.

Yusuf AHISKALI

Güteryüzün hayati

haklı idi ve böylece Türkiye'nin tek bir Partisi olan C. H. P. sine girmiş oldu. Halk Partisi onu mahalle hocasının bu zengin çocuğunu kabul ettiği gibi sevince ve ümitle kabul etti. Partinin prensipi yurttaki sulh, cihanda sulh.. Sulh onun için iyi idi. Çünkü rahatça yiyip içiyorlardı. Partinin bir kaç umdesi vardı: İnkılâpçılık ve inkılâpçılığın tamamladığı umde dahi devletçilik. Millet az yemeğe alışmış, medeniyet vasıtalarına az ihtiyaç duyuyor. Sonra Osmanlı imparatorluğundan kalan köşede, bucaktaki miraslar halkı geçindiriyordu. Cumhuriyeti kurmak için kan dökülmüş, kan korkusile de halk us'u duruyor. Atatürk gibi kuvvetli bir şahıs ta başta vardı. Her ne kadar inkılâpçılık, devletçilik dünyanın sosyal zme gittiğini görerek Cumhuriyet inkılâbının başında tuttuğumuz yolların ise de halkın yukarıda saydığımız sebeplerden uslu duruşu itibarıyla nümünelik olarak bazı tatbikat sahaları bu muş oldular.

Bizim Güteryüz Partide iyi mevkiler almış oluyordu. Çalışkandı. Sonra başkalarının menfaatine göz yumuyordu, hattâ memnun oluyordu. Çünkü herkes ona benziyordu.

Millî emlak malları mebuslar tarafından alâkalı daire ile uyularak kapatılıyor. Velhasıl Osmanlı imparatorluğunun mirası açık gözler tarafından paylaşılıyordu. Daha bir sürü «imtiyazsız, sınıfsız kaynaşmış bir milletiz» savrulmasına rağmen bir takım mebuslar veya tanıdıklar ticari imtiyazlar kopararak imtiyazlı sınıflar meydana geliyordu. Komşu devletlerle de dostluk muahedelerimiz, bizi dünya harp tehlikesinden korur gibi herkeste bir rahatlığa düşkünlük ümidi vardı.

Bahar derdi

Bahar geldi bahar
Bekledim bir kış mevsimi
Bahar geldi bahar
İşte açtı çiçekler birdenbire
Geldiğine inanmadım yine
Saadet nerede?
Güneşin deniz üzerinde

oynaşmasında mı?

Tomurcukların rahat nefes
almasında mı?

Bahar geldi bahar
İnsanlar karınca gibi
yüzüyorlar.

Sulh isteğiyle
Ve ibadet ediyorlar bazıları
Ezilirlerken dünya derdiyle
Bahar geldi bahar
İnsan neler arzular
Ve gidecek bu bahar
Ve ölecek arzular.

M. Şırlı

Böylece dünya harbi geldi, çatdı. Başa İnönü'yu getirdiler. Bir miktar kenarda kalmış ve yüreği yanmış İnönü mühim bir nutuk söyledi: Hürriyetten demvurdu. Harp içinde.. Bitmez tükenmez gibi insana gelen senelerce harp devam ediyordu. Harbe girmek lazımdı. Hürriyet vâdeleri İnönü; harp zaruretleriyle hürriyeti veremiyordu Halk eskiden hürriyet sizdi, harp içinde de aç kaldı. Düşünecek vaziyette değildi. Harbe girilseydi, mütteliklerin tayınlarından bize de ekme düşecekti. Kalkanlar daha gürbüz olacaktı. Bizim vaziyetimiz hiç bir Balkan memleketinin vaziyetine benzemiyerekti. İnönü'nün harbe girmemesi memleketin hürriyetinden çok kendi ve kendine (Sonu arkada)

Gecekonduları İlgilendiren Kanun

Bina yapımını teşvik ve izinsiz yapılan binalar hakkındaki kanun kabul edilmiştir. Bu kanun tasarısı, müphem, lâstikli ve belediyelerin keyfi hareket edecek kadar hükümleri ihtiva etmektedir. Adeta Ankardan bir zat belediyenin fen işleri müdürü karşı karşıya oturmuşlar, vakıfları ve toprak sahiplerini himaye eden biri daha bu tasarısı masa başında hazırlamışlar. Nasreddin Hocanın hikâyeleri gibi gülünç. Belediye evler yapacak (ama ne zaman?) bunu istediği fiata satacak ve Gecekonducunun bu suretle, gayri sıhhi veya imar plânına uygun olmayan evini yıkacak.

Sonra bina sahibile veya vakıfla uyusulduğu takdirde Gecekonducuyu yerinde kalabilecektir.. vesaire vesaire..

Bu tasarısı hazırlamadan evvel insanın Gecekonduya yaşaması, Gecekonduların vaziyetini iyi öğrenmesi lazımdı. Bir iki yüz lirayı zor biriktirip bir miktar malzeme ile başını sokacak bir yer yapan ve şehirde çalışmağa mecbur vatandaşları ödeyemeyecekleri bir fiatla ve yine ödeyemeyecekleri taksitlerle nerede olduğu henüz bilinmiyen ev veya arsa almağa zorlamak bu davayı millet için ihtiyacına göre halletmez. Gecekondu sahipleri ve onların dernekleriyle teması geçilmeden böyle bir kanun yapılmamalıydı.

Gecekondu işini imar bakımından yararlı, diyorlar ve bu yaradan bazı kibar efendiler yürek bulantısı duyuyorlar. İnsan kusurlu evlâdım öldürür mü? Onları yaşatmak lazımdır. Bir evlât gibi.. İyi ilaç yazacak kanun reçetesi ve bakım istiyorlar.

Kundura işçilerinin bugünkü durumu

— Osman İşçi —

Teşkilatsız, ne yapmak istediklerini bir türlü kestiremez kararsız bir haldedirler. İşçisi şikâyetçi, işvereni şikâyetçidir.

1 — İşçiler şikâyetçidir: Saati mesailerini yok. Çalıştıkları yerler gayri sıhhi (insanlığın katliyan tahammül edemeyeceği kadar berbat). Yarımdan hiç bir suretle emin değil. Çünkü iş kanununa tâbi değil. Sigortalardan tabiatîle faydalanamıyor. Her gün artan hayat pahalılığı karşısında mecalsiz kalıyor. Çünkü yevmiyesi mahduttur. Yulafın, kaphancanın, fasulye tanesinin borsası bulunduğu bu memlekette iş borsası yoktur ki onun yevmiyelerini her gün değişen hayat şartlarına göre ayarlasın. 946 senesinde cemiyetler kanunundaki yapılan son değişikliğe, denize düşen yılanı sarıldığı gibi sarılarak, sendika kurdular. Kısa bir teşkilât devresinden sonra Orfi idarece kapatıldı. Sendikaların kapatılmasına memlekette bu ihtiyacın sökülüp atılmadığını bilen hassas Halk Partisi işi müstacelen ele aldı ve 947 senesinin 28 Şubatında Sendikalar kanunu müstacelen kabul edildi.

Müstacelen kabul edildi ki sebep büyüktür. Çünkü Birleşmiş Milletler anayasasına imza koymuş bir milletiz. Böylelikle demokrasi prensiplerini kabul etmiş olduk. Demokratik mânası ise kim ne gibi tevellilerle kendi istediği şekle sokmak isterse istesin bir memlekette tek dereceli intihap, siyasi partilerin birden fazla olması, işçilerin sendika kurma hürriyetinin tanınması, vicdan, din ve fikir hürriyetinin kanuni teminat altında bulunması, bilûmum muasır içtimai müesseselerin mevcudiyeti demektir. Böylelikle sendika kanununun müstaceliyet sebebi kendiliğinden ortaya çıkar.

949 senesinin başlarında ikinci bir ayakkabıcı işçileri sendikası kuruldu. Zamanın tedhiş havası sönmemişti. Sağdan, soldan yapılan tehditler bizzat Vali Lâtfî Kırdar'ın sendika idarecilerinden Yorgi Trikopis'e: «Sen sendikacılık yapma; senin ismin Yorgi'dir» demek suretile sendikadan uzaklaşmasına sebep olmuştur ve buna benzer bir çok sebeplerle sendika daimi bir baskı altında tutulmuş ve sendika ancak yedi ay gibi kısa bir zaman sonra kapanmağa mecbur bırakılmıştır. 950 senesinin seçimleri yapıldı. C. H. P. nin 25 senelik kötü icraatları millet üzerinde bıraktığı fena tesir, yarattığı hoşnutsuzluk bir yeni gelenin eskisinde daha iyi olacağını düşünerek Demokrat Partiye reyler verdi. Esasen Demokrat Parti işçiyi grev hakkını dahi verilmesi lâzım geldiğini âvaz âvaz haykırmıyordu. 14 Mayıs 950 tarihinde yapılan seçimde intihabı Demokrat Parti kazandı. İşçilerin de Büyük Millet Meclisinde temsil edilmiş olması for

sendika idarecilerinden işçi milletvekili Millet Meclisine girdi.

D. P. nin İlk Çalışma Bakanı Hasan Polatkan işçi mebusları yanına alarak iş yerlerini tetkik gezisine çıkacağını ve bir çalışma konferansının hazırlanacağını haber verdi. Bu halden çok memnun olarak ümide düşen sendikacıların neşesine pâyân yoktu. Bu hızla ayakkabı işçileri sendikasını 950 senesinde tekrar kurdular ve el'an ayakta uyuklamaktadır. Çünkü memleketteki umumî baskı kullardan, çalışma mevzuatından müsavî menfaatlendirmeye çalışmak olduğunu bildirmektedirler. Demek oluyor ki işçilerin elde edemedikleri hak ve menfaatleri işverenler sağlayıp işçilere lütfedecekler.

İşte sendikalarımız bu şartlar için dedir. Böylelikle fonksiyonunu yapmayıp işçilere faydalı olamamaktadır.

2 — İşverenler şikâyetçidir: Çünkü yanlarına aldıkları bir işçi hiç bir kayıt ve şarta tâbi değildir. Kendisinde hiç bir suretle mesuliyet hissetmemektedir. İşçi bugün bir işverene gelir, işçi lâzımsa geyim diye teklif yapar. Yalnız kendisinin eski yerine bir miktar borçlu olduğunu ilâve eder. Bu borçlar beş lira ile altı yedi yüz lira arasında oynamaktadır. Bu bir teamül haline gelmiş, ismi de Pulatka'dır. Yeni işçi alan işveren işçinin eski yerine borcu olan parayı verir, işçi gelir çalışmağa başlar. Ertesi gün veya hafta başka bir iş

Sonu gelecek sayıda

REKOR TAVA FABRİKASI

Türkiyeyi hariç memleketlere muhtaç bırakmayan fabrika.

Tava, menteşe, kepeç, kevgir v. s. imal eder.

Markaya dikkat: REKOR
Adres: Büyük Valide Han ikinci kemaletli. ALİEKBER

CALLIŞKAN TUĞLA FABRİKASI

Onbaşı Mustafa Güler
Türkiyenin en metin ve en büyük ebatlı tuğlası..

Su Terazisi Kuşlavak
deresinde - Levent
Tel: 84333
25909

HASAN ARCA ELBİSEÇİ

Kapalıçarşı Bodrum Han No. 2 de
Menfaatini seven ve düşünen bir vatandaş ihtiyacı olan elbise, palto, tek ceket ve Amerikan ceketleri, kostümlük her nevi giyim eşyasını mağazamıza uğrayarak tedarik eder.

Satılacak giyimliş elbiseleri de değerle satın alır.
Tekrar ediyoruz: Mağazamıza her yerden evvel bir kere uğramanız menfaatiniz icabıdır.

Gülyüzün hayatı

benzeyenlerin tahakkümünü ve rahatlığını istediği içindi.

Gelecek sayı: Gülyüz'ün Halk Partisindeki durumu.

Çift çiftlik sahibi bir zenginın oğlu idi. Gençliğinde gayet gururlu bir delikanlı olarak tanınmıştır. Halbuki tanıdıklara karşı öyle değildi. Sırf terbiyesi, içtimai vaziyeti icabı öyle gururlu duruyordu. İnsanlara yanaşmak lâzımdı. Her ne kadar balolara, toplantılara gidiyorsa da bu insanlarla kaynaşmak demek değildi. Oralarda daha çok kadınlara görünmek ihtiyacile gidiyordu. Kadınlar da bir parça cana yakın insan ister. Acı çekmiş dertten anlar. Bununla beraber Gülyüz kadınlarla konuşurken serbest konuşur. Tabii olmağa çalışır. Fakat gelgelelim kadın onun bu hareketlerinde gururunu hissedir.

Evlenmek te istiyordu. O halde çok akıllı bir kadının onu anlayarak münasebet kurması icap ediyordu. Eh hayırlısile onlar oldu. Şişmanca, ayak bilekleri kalın akıllı bir hanımla evlendi.

Sayın bir baba ile çiftliği, bunun üzerine bir hukuk tahsili onu cemiyetin direklerinden biri yapmağa namzettir. Şüphe yok ki balo malo gördüğü için bu masnu direklerden addedilir. Bu kadar baba vergisi ve eksik etmeyen bir miktarda şahsî çalışkanlığı siyasi hayata atılmak Sonu gelecek sayıda

GÜZEL İSTANBUL GAZOZU

İstanbulun Boğaziçi kadar serin, manzarası kadar içimi hoş.

Sırf şekerden
İstanbulu lâıyk bir gazoz
Dikkat: Kızkulesi bulunmayan etiketler taklittir.

Cerrahpaşa Cad. No. 70

Yerli sanayinin bir harikası
Oto radyoları, Pili, Akülü,
cereyanlı radyolar

Siparişler derhal yerine getirilir. Serim z her zaman müşterilerimize açıktır. Bir kere görmeniz menfaatiniz icabıdır.

Kervangeçmez Sok. No. 6/2

Mecidiyeköy

İstiyen müessese saniplerine telefonla izahat verilebilir.

Tel: 83729

Radyo tekniği hakkında izahat istiyen okuyucularımıza mektupla cevap verilir.

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eder

Yusuf AHISKALI

Abonesi: Senelik 250 kuruş
Basıldığı yer: Arkadaş Basımevi
İzzettin Han 30

30 Temmuz 1950